

Prawo gospodarcze i spółek

Wydanie 5.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

DZIAŁ I. ZAGADNIENIA OGÓLNE PRAWA GOSPODARCZEGO

Rozdział 1. Pojęcie i rodzaje przedsiębiorców

Zagadnienie 1. Definicja przedsiębiorcy

Definicja zawarta w Kodeksie cywilnym

Zgodnie z art. 43¹ KC, **przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, a której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.**

Kodeksowa definicja przedsiębiorcy ma podstawowe znaczenie i jest wiążąca w sferze stosunków cywilnoprawnych, w tym stosunków prawnych obrotu gospodarczego.

Definicja ta sformułowana została przez odwołanie się do dwóch kryteriów:

- 1) **podmiotowego** (osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki, o których mowa w art. 33¹ KC), oraz
- 2) **funkcjonalnego** (prowadzenie we własnym imieniu działalności gospodarczej lub zawodowej).

Przedsiębiorcą jest tylko ten **wymieniony podmiot**, który prowadzi we własnym imieniu **wymienioną działalność**. Oznacza to, że oba kryteria wyróżnienia definicji przedsiębiorcy muszą zaistnieć **łącznie**. Przedsiębiorcą jest zatem każda osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną (kryterium podmiotowe), a jej aktywność ma charakter prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej lub zawodowej (kryterium funkcjonalne).

Definicja zawarta w ustawie – Prawo przedsiębiorców

Definicję przedsiębiorcy – na swój własny użytek, a także szerzej, na użytek regulacji prawa gospodarczego – zawiera również ustawa – Prawo przedsiębiorców, zgodnie z którą przedsiębiorcą jest **osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca działalność gospodarczą**. Za przedsiębiorców uznaje się także **wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej**.

Z kolei działalnością gospodarczą, zgodnie z art. 3 PrPrzed, jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Przepisów Prawa przedsiębiorców nie stosuje się do:

- 1) działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
- 2) wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów;

- 3) wyrobu wina przez producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrow wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z 12.5.2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina;
- 4) działalności rolników w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z 26.7.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 5) działalności prowadzonej przez koła gospodyń wiejskich na podstawie ustawy z 9.11.2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, które spełniają warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 tej ustawy.

Definicja zawarta w przepisach o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Ze względu na potrzebę określenia beneficjentów zasady ochrony uczciwego obrotu gospodarczego oraz konieczność wskazania adresatów norm prawnych należących do reżimu publicznego prawa gospodarczego konieczne było przyjęcie definicji przedsiębiorcy w przepisach o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Według art. 2 ZNKU, przedsiębiorcami, w rozumieniu ustawy, są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które **prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową, uczestniczą w działalności gospodarczej.**

Definicja zawarta w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 4 pkt 1 OchrKonkurU, przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców, a także:

- 1) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców;
- 2) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu;
- 3) osobę fizyczną, która posiada kontrolę (wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez przedsiębiorcę uprawnień, które osobno albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na innego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców) nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13 OchrKonkurU;
- 4) związek przedsiębiorców (izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, jak również związki tych organizacji), z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji.

Działalność gospodarcza i zawodowa

Ważne!

Przedsiębiorca to podmiot powołany do wykonywania we własnym imieniu, w sposób zorganizowany i ciągły, zarobkowej **działalności gospodarczej lub zawodowej.**

Można przyjąć, że działalność zawodowa, czyli **profesjonalna, to wykonywanie określonych, różnego rodzaju czynności przez osobę mającą określone umiejętności faktyczne**

lub określone, formalnie poświadczone, kwalifikacje zawodowe. Działalnością zawodową jest także działalność polegająca na wykonywaniu tzw. **wolnych zawodów**. Jeśli więc profesjonalista wykonuje powyższe czynności we własnym imieniu i na własny rachunek, to jego działalność ma charakter działalności zawodowej wykonywanej przez przedsiębiorcę (T. Mróz, M. Stec, Prawo gospodarcze prywatne, s. 39).

Działalność wykonywana w imieniu własnym i w sposób ciągły

Ważne!

Przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą **we własnym imieniu** (art. 43¹ KC) i **w sposób ciągły** (art. 3 PrPrzed).

Działanie we własnym imieniu oznacza działanie ze skutkiem prawnym dla siebie i na własną odpowiedzialność (na własny rachunek). W przypadku działalności zawodowej aktywność gospodarcza przedsiębiorcy wykonywana jest we własnym imieniu, ale na rachunek klienta dającego zlecenie. Przedsiębiorcą nie jest osoba, która wykonuje czynności w cudzym imieniu, działając np. w ramach stosunku pracy. Nie jest także przedsiębiorcą ktoś, kto wykonuje czynności wytwórcze, handlowe, usługowe lub budowlane jednorazowo (incydentalnie), a nie w sposób ciągły (stały).

Należy jednak pamiętać o możliwości **zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej** przez przedsiębiorcę.

Zgodnie z art. 22 i nast. PrPrzed **przedsiębiorca niezatrudniający pracowników** może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na zasadach określonych w tej ustawie, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych. Z takiego uprawnienia może skorzystać również przedsiębiorca zatrudniający wyłącznie pracowników przebywających na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie wychowawczym lub urlopie rodzicielskim niełączących korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu. W przypadku zakończenia korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu, pracownik ma prawo do wynagrodzenia jak za przestój, określonego przepisami prawa pracy, do zakończenia okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą jako wspólnik spółki cywilnej oraz poza tą spółką może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej w jednej z tych form. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą jako wspólnik w więcej niż jednej spółce cywilnej może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej w jednej lub kilku takich spółkach. W przypadku wykonywania działalności gospodarczej w spółce cywilnej zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jest skuteczne pod warunkiem jej zawieszenia przez wszystkich wspólników.

Długość okresu na jaki można zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej jest uzależniony od tego, do jakiego rejestru wpisany jest przedsiębiorca:

- 1) przedsiębiorca wpisany do CEIDG może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na czas nieokreślony albo określony, nie krótszy jednak niż 30 dni;
- 2) przedsiębiorca wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 30 dni do 24 miesięcy.

Należy pamiętać, że jeżeli okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej obejmuje wyłącznie pełny miesiąc luty danego roku kalendarzowego, za minimalny okres za-

wieszenia wykonywania działalności gospodarczej przyjmuje się liczbę dni miesiąca lutego przypadającą w danym roku kalendarzowym. Do obliczania okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następują na wniosek przedsiębiorcy, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej.

Okres zawieszenia rozpoczyna się:

- 1) od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia wskazanego w tym wniosku albo do dnia wskazanego we wniosku o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej albo do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego – w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG;
- 2) od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku, i trwa do dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku – w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS.

Moment zawieszenia, jak i moment wznowienia wykonywania działalności gospodarczej należą do swobodnego uznania przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 24 ust. 3 PrPrzed w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej nie może rozpocząć się wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku. Wniosek o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej może być złożony w dowolnym momencie trwania zawieszenia, niezależnie od tego, czy wykonywanie działalności zostało zawieszona na czas określony czy też nieokreślony, w tym także przed upływem wskazanego w ustawie minimalnego okresu zawieszenia. Treść art. 24 ust. 3 PrPrzed, który zastrzega, że w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS wskazany we wniosku dzień zawieszenia albo wznowienia działalności gospodarczej nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku, a także brak analogicznego zastrzeżenia w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG, sugerują, że wniosek o wpis informacji o zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej może być złożony po dniu, w którym przedsiębiorca faktycznie zawiesił albo wznowił wykonywanie działalności gospodarczej.

Wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej oraz o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej w przypadku przedsiębiorców podlegających obowiązkowi wpisu do CEIDG następuje na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Zgodnie z art. 19 CEIDGU do ewidencji dopisuje do wpisu przedsiębiorcy informację o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, począwszy od dnia następującego po upływie ostatniego dnia okresu zawieszenia wskazanego we wniosku o zawieszenie działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 24 ust. 1 PrPrzed, chyba że przedsiębiorca złoży wniosek o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej wskazujący inny dzień. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego wpisowi z urzędu do CEIDG podlega informacja o wznowieniu wy-

konywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, począwszy od dnia następującego po dniu ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

Z kolei wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej oraz o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej w przypadku przedsiębiorców podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS następuje na podstawie przepisów o Krajowym Rejestrze Sądowym. W przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej trwa nie dłużej niż do dnia poprzedzającego dzień automatycznego wpisu informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej na zasadach określonych w ustawie z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Zgodnie z art. 20d KRSU w przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przed upływem okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej będzie następował przez automatyczne zamieszczenie jej w rejestrze przedsiębiorców w dniu kolejnym po upływie okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Należy przy tym pamiętać, że w przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przed upływem okresu 24 miesięcy od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, sąd wszczyna postępowanie, o którym mowa w art. 24 KRSU (postępowanie przymuszające).

Jakie są skutki zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej? **W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.**

W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca:

może wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, w tym rozwiązywania zawartych wcześniej umów

może przyjmować należności i jest obowiązany regulować zobowiązania, powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej

może zbywać własne środki trwałe i wyposażenie

ma prawo albo obowiązek uczestniczyć w postępowaniach sądowych, postępowaniach podatkowych i administracyjnych związanych z działalnością gospodarczą wykonywaną przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej

wykonuje wszelkie obowiązki nakazane przepisami prawa

może osiągać przychody finansowe, także z działalności prowadzonej przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej

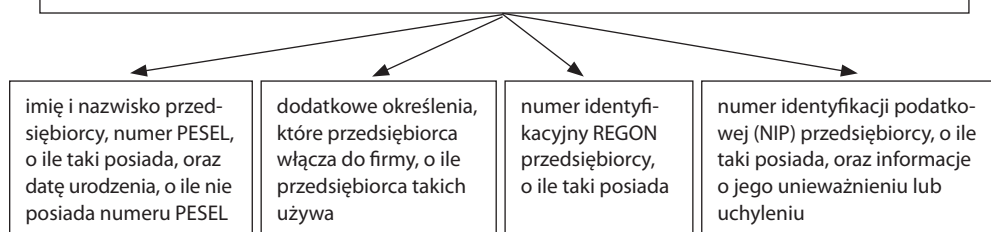
może zostać poddany kontroli na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą

może powołać albo odwołać zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z 5.7.2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej

Z kolei stosownie do postanowień art. 18 CEIDGU przedsiębiorca wpisany do CEIDG, który spełnia warunki, o których mowa w art. 22 PrPrzed, może złożyć wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej na zasadach określonych poniżej. **Przedsiębiorca zawieszający wykonywanie działalności gospodarczej składa wniosek o zmianę wpisu.** Wniosek:

- 1) składa się za pomocą formularza elektronicznego. Od 10.2021 r. wnioskodawca przy wniosku o wpis za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CEIDG wskazuje dane niezbędne do utworzenia adresu do doręczeń elektronicznych bądź wpisu adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego do bazy adresów elektronicznych. Po złożeniu wniosku system teleinformatyczny CEIDG przesyła na wskazany w nim adres poczty elektronicznej urzędowe poświadczenie odbioru,
- 2) składa się osobiście w dowolnym urzędzie gminy lub
- 3) wysyła przesyłką rejestrowaną.

Wniosek o zmianę wpisu w przedmiocie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej powinien zawierać następujące dane:

Wniosek nie podlega opłacie (tak samo w KRS). Jest on badany pod kątem poprawności (art. 10, z wyjątkiem ust. 2 pkt 3–6 CEIDGU).

Organizacja działalności

Ważne!

Działalność gospodarcza lub zawodowa musi być wykonywana **w sposób zorganizowany**.

Organizacja działalności gospodarczej wiąże się z podjęciem przez przedsiębiorcę różnych czynności faktycznych i prawnych. Chodzi tu przede wszystkim o:

- 1) zarejestrowanie działalności;
- 2) zgłoszenie statystyczne, podatkowe i w zakresie ubezpieczenia społecznego;
- 3) otwarcie rachunku bankowego;
- 4) zastosowanie wybranej lub nakazanej przez prawo formy organizacyjnej prowadzenia danego rodzaju działalności gospodarczej, a także
- 5) uzyskanie stosownego zezwolenia lub koncesji na wykonywanie działalności, jeśli jest to wymagane.

Przez pojęcie organizacji działalności gospodarczej rozumie się także obsługę kontaktów handlowych z innymi przedsiębiorcami lub konsumentami.

Działalność w celach zarobkowych

Ważne!

Działalność gospodarcza lub zawodowa jest przez przedsiębiorców **wykonywana w celach zarobkowych**.

Zasadniczym celem wykonywania działalności wytwórczej, handlowej, usługowej, budowlanej itp. jest zatem **osiąganie zysku**. Działalność taka musi być nastawiona na zysk, ale niekoniecznie przedsiębiorca musi go uzyskać.

Prowadzenie przedsiębiorstwa

Co do zasady, przedsiębiorca prowadzi „przedsiębiorstwo” lub jest właścicielem przedsiębiorstwa (w znaczeniu przedmiotowym). Prowadzenie przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym nie jest jednak konieczne dla posiadania statusu podmiotowego przedsiębiorcy. Jeżeli przedsiębiorca nie prowadzi przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym, oznacza to, iż jego działalność zorganizowana jest jedynie na poziomie formalnym (zgłoszenie do odpowiedniego rejestru), natomiast brak jest jeszcze materialnego stopnia organizacji.

Konsument

Obok wyraźnego zdefiniowania przedsiębiorcy w Kodeksie cywilnym oraz niektórych innych ustawach **wprowadzono definicję konsumenta**.

Zgodnie z art. 22¹ KC, za konsumenta uważa się **osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową**. Jest to wąskie określenie pojęcia „konsument”. W ujęciu szerokim, konsumentem jest każdy, kto nabywa rzeczy na własne potrzeby, bez zamiaru ich dalszej odsprzedaży.

Konsumentem może być **wyłącznie osoba fizyczna**, dokonująca czynności prawnej **niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową**.

Ustawodawstwo ostatnich lat w szczególny sposób nastawione jest na **ochronę konsumentów** jako uczestników obrotu cywilnoprawnego. Przepisy **prawa konsumenckiego** określają konsumenta, co należy uważać za niewłaściwe i naganne w zakresie traktowania konsumenta, jako uczestnika obrotu prawnego oraz wskazują środki ochrony konsumentów.

Zgodnie z art. 76 Konstytucji RP, władze publiczne mają obowiązek ochrony konsumentów (oraz użytkowników i najemców) przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi.

Regulację z zakresu ochrony konsumentów zawiera przede wszystkim: ustawa z 20.5.2014 r. o prawach konsumenta oraz ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

? PYTANIA

1. Działalnością gospodarczą jest działalność wykonywana w imieniu własnym, zarobkowa, jeżeli:

- A. wykonywana jest osobiście,
- B. została zarejestrowana,
- C. wykonywana jest w sposób zorganizowany i ciągły.

Odp. C; art. 3 PrPrzed

2. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców przepisów tej ustawy nie stosuje się do działalności:

- A. wytwórczej w rolnictwie,
- B. zawodowej,
- C. hotelarskiej.

Odp. A; art. 6 ust. 1 PrPrzed

Zagadnienie 2. Rodzaje przedsiębiorców

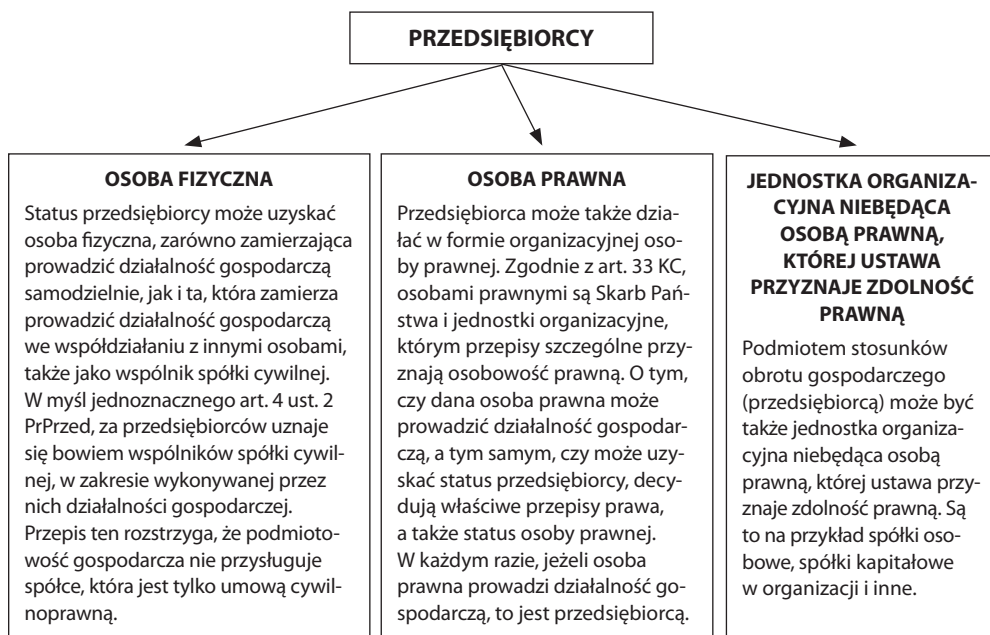
Uwagi ogólne

Stosując rozmaite kryteria podziału, przedsiębiorców można podzielić na wiele kategorii. Podstawowe kryteria podziału przedsiębiorców to:

- 1) kryterium statusu podmiotowego,
- 2) kryterium rodzaju prowadzonej działalności,
- 3) kryterium osiągniętych przychodów,
- 4) kryterium rejestracji,
- 5) kryterium formy własności i pochodzenia kapitału,
- 6) kryterium skali średniorocznego zatrudnienia pracowników oraz poziomu rocznego obrotu netto oraz
- 7) kryterium miejsca zamieszkania lub siedziby.

Kryterium statusu podmiotowego

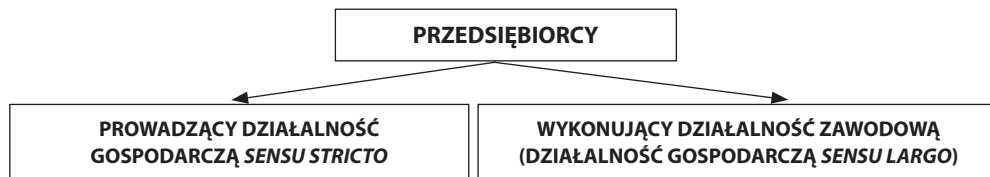
Ze względu na status podmiotowy przysługujący przedsiębiorcy, wyróżnia się przedsiębiorców będących osobami fizycznymi (w tym będących współnikami spółki cywilnej), przedsiębiorców będących osobami prawnymi oraz przedsiębiorców będących jednostkami organizacyjnymi, o których mowa w art. 33¹ § 1 KC.

W prawie polskim występuje **zasada swobody wyboru formy organizacyjno-prawnej wykonywania działalności gospodarczej**. Źródłem tej zasady jest konstytucyjna zasada wolności gospodarczej. Zasada swobody wyboru formy polega na możliwości zastosowania każdej formy organizacyjnej, która nie jest przez prawo zakazana w ogólności albo dla danej kategorii przedsiębiorców lub danego rodzaju działalności gospodarczej (np. działalność bankowa może być prowadzona wyłącznie w formie organizacyjnej spółki akcyjnej).

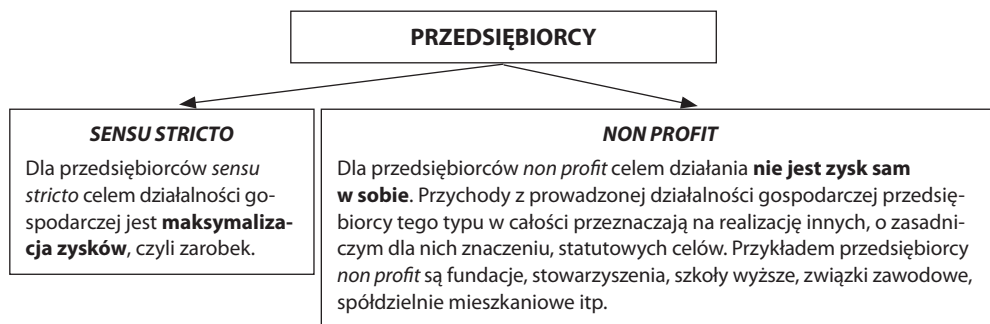
Kryterium rodzaju prowadzonej działalności

Z uwagi na sposób aktywnego udziału w obrocie gospodarczym, należy wyróżnić przedsiębiorców, którzy prowadzą we własnym imieniu zorganizowaną i ciągłą **działalność gospodarczą *sensu stricto***, oraz przedsiębiorców wykonujących **działalność zawodową**, tj. działalność gospodarczą *sensu largo*.

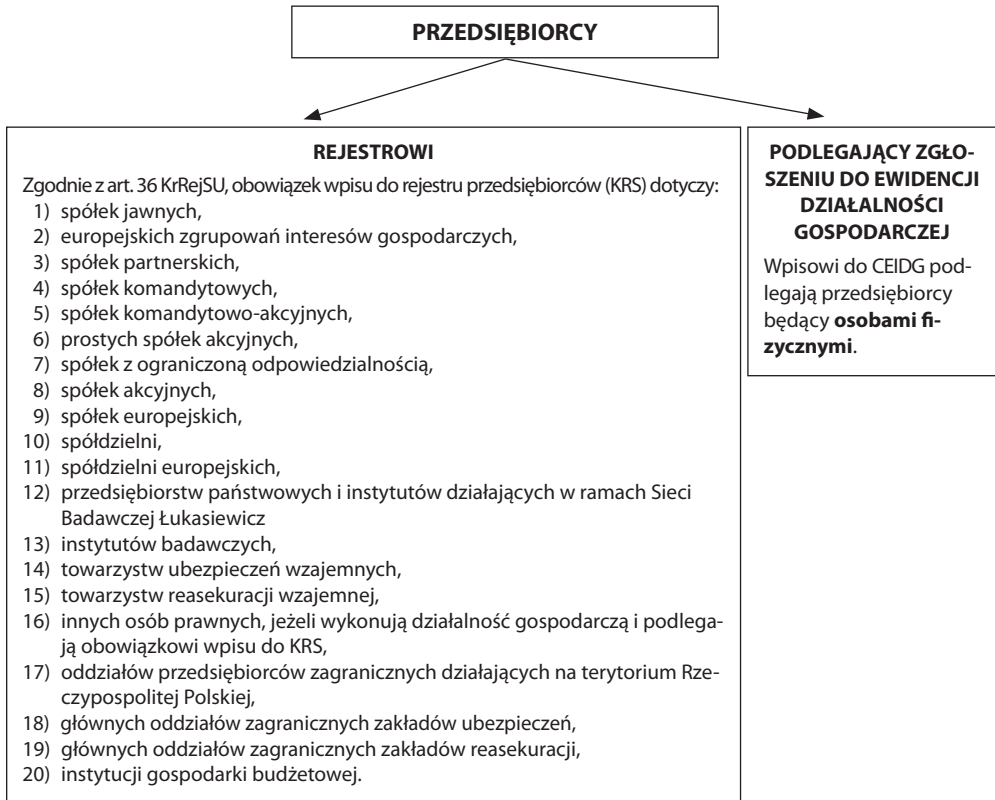
Kryterium osiągniętych przychodów

Posługując się kryterium osiągniętych przychodów, przedsiębiorców można podzielić na przedsiębiorców *sensu stricto* i przedsiębiorców *non profit*.

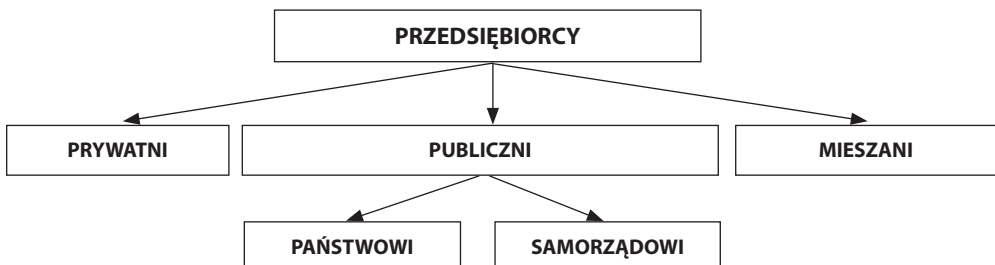
Kryterium rejestracji

Uzyskanie statusu przedsiębiorcy łączy się z koniecznością zgłoszenia (zarejestrowania) podjęcia działalności gospodarczej. W zależności od charakteru i trybu zgłoszenia działalności gospodarczej, przedsiębiorców dzielimy na rejestrowych, tj. objętych koniecznością zgłoszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, oraz na przedsiębiorców podlegających zgłoszeniu do CEIDG.

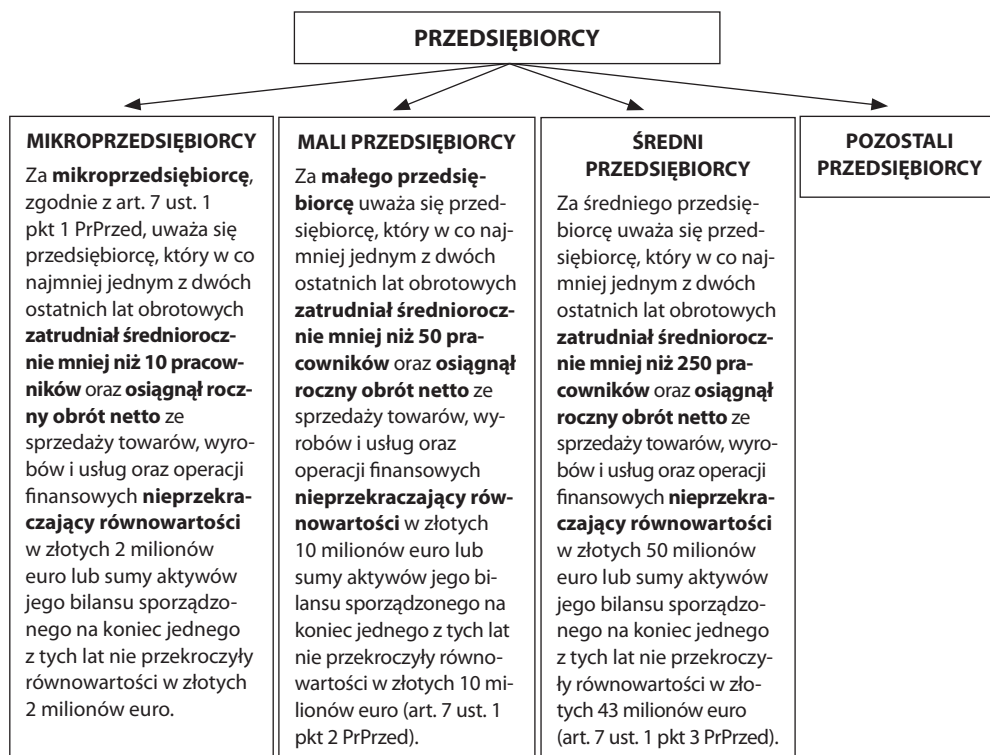
Kryterium formy własności i pochodzenia kapitału

Ze względu na formę własności i pochodzenie kapitału, na podstawie którego przedsiębiorca prowadzi zorganizowaną działalność gospodarczą, a także zasadniczy cel tejże działalności, wyróżnić można przedsiębiorców prywatnych i publicznych. W obrocie gospodarczym mogą również występować przedsiębiorcy mieszani, tj. tacy, którzy działają na podstawie kapitału mieszanego, państwowo-prywatnego.

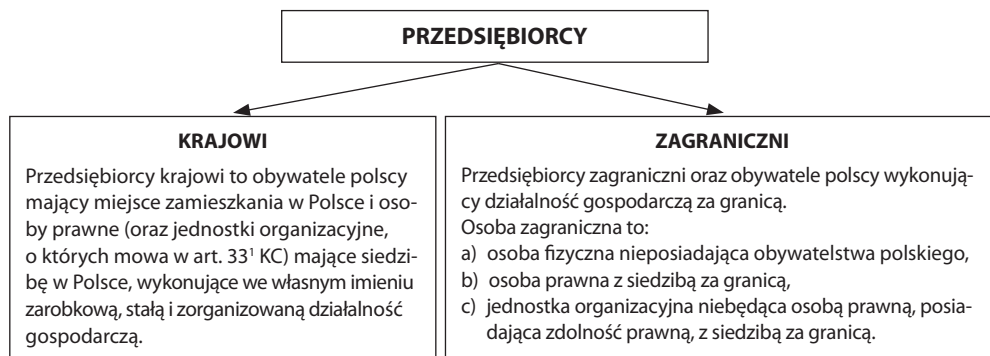
Kryterium skali średniorocznego zatrudnienia pracowników oraz poziomu rocznego obrotu netto

Ze względu na skalę średniorocznego zatrudnienia pracowników oraz poziom rocznego obrotu netto przedsiębiorców można podzielić na mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców, średnich przedsiębiorców i dużych (wielkich) przedsiębiorców.

Kryterium miejsca zamieszkania lub siedziby

Ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę przedsiębiorcy wyróżnić można przedsiębiorców krajowych i zagranicznych.

 PYTANIA

1. Obowiązek wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS nie dotyczy:

- A. spółki jawnej,
- B. spółdzielni,
- C. przedsiębiorców będących osobami fizycznymi.

Odp. C; art. 36 KRSU

2. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców, za średniego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który m.in.:

- A. zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro,
- B. zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro,
- C. zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro.

Odp. B; art. 7 ust. 1 pkt 3 PrPrzed

3. Jakie znasz kryteria podziału przedsiębiorców?

4. Na czym polega różnica między przedsiębiorcą *sensu stricto* a przedsiębiorcą *non profit*?

Zagadnienie 3. Struktury organizacyjne przedsiębiorców

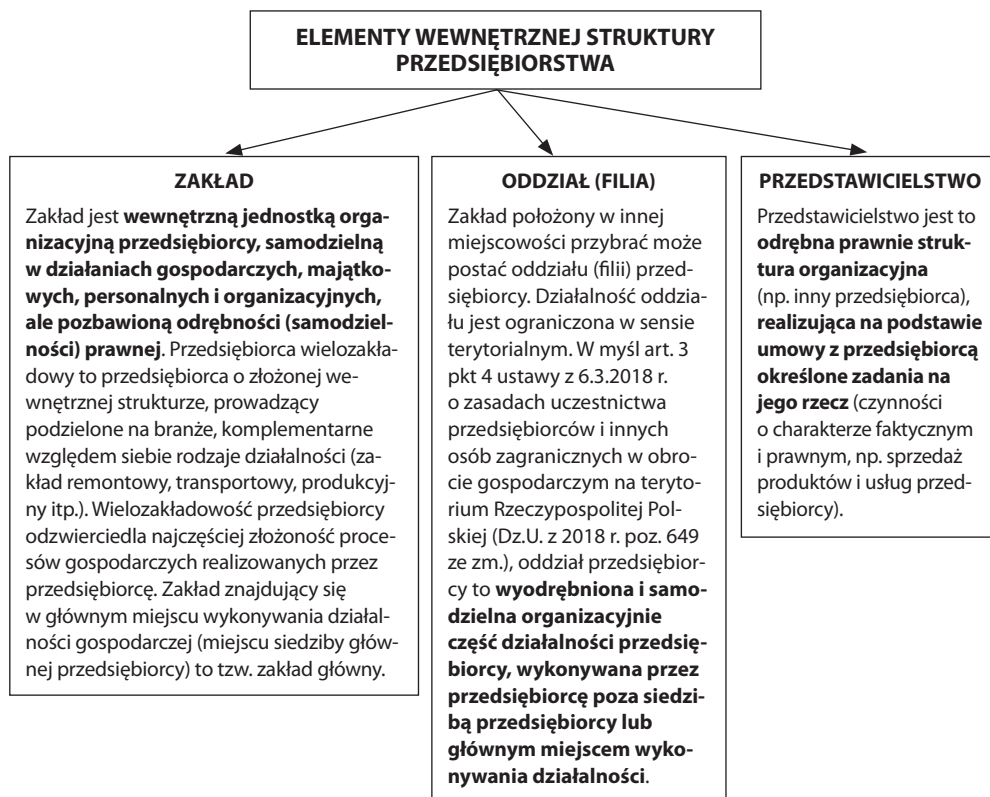
WEWNĘTRZNE FORMY ZORGANIZOWANIA PRZEDSIĘBIORCÓW

Przedsiębiorstwo stanowi całość w znaczeniu gospodarczym, organizacyjnym, personalnym, majątkowym i prawnym.

Przedsiębiorca stanowiący w sensie prawnym całość może działać na podstawie mniej lub bardziej skomplikowanej **wewnętrznej struktury organizacyjnej**.

Elementami wewnętrznej struktury organizacyjnej są:

- 1) zakład (przedsiębiorca może działać, prowadząc jeden bądź wiele zakładów),
- 2) oddział (filia) oraz
- 3) przedstawicielstwo.

ZEWNĘTRZNE FORMY ZORGANIZOWANIA PRZEDSIĘBIORCÓW

Uwagi ogólne

Przedsiębiorcy mogą tworzyć różnego rodzaju struktury, polegające na współpracy (kooperacji) gospodarczej lub transformacji organizacyjnej, przejawiającej się w podziałach, łączeniu się, przejściach i przekształceniach przedsiębiorców.

Szczególną postacią **zewnętrznych struktur organizacyjnych** przedsiębiorców są zjawiska kooperacji i koncentracji gospodarczej.

Kooperacja gospodarcza

Przedsiębiorcy mogą korzystać z różnych form współpracy, polegającej na wspólnej realizacji przedsięwzięć gospodarczych.

Współdziałanie przedsiębiorców związane jest z koncentracją potencjału kapitałowego, organizacyjnego, marketingowego itd. i zazwyczaj ma na celu obniżenie kosztów działania, usprawnienie działalności, skuteczniejsze dotarcie do adresatów oferty gospodarczej współdziałających ze sobą przedsiębiorców. Współdziałanie przedsiębiorców oznacza więc koncentrację wysiłku w walce z przedsiębiorcami konkurencyjnymi. Może to stwarzać zagrożenie dla uczciwej konkurencji oraz dla interesów konsumentów, dlatego też prawo ustanawia różnorodne mechanizmy kontroli współdziałania (koncentracji) przedsiębiorców.

Tak zwane **wspólne przedsięwzięcie (joint venture)** jest szczególnym **układem organizacyjnym**, w ramach którego ma miejsce współpraca gospodarcza (kooperacja) przedsię-

biorców. W skład *joint venture* wchodzi **co najmniej dwóch przedsiębiorców**, którzy podejmują **wspólne**, zmierzające do osiągnięcia **określonego celu gospodarczego**, działania. Współdziałający ze sobą przedsiębiorcy **wspólnie partycypują w ryzyku i korzyściach** płynących ze wspólnego przedsięwzięcia. Przedsiębiorcy działający w ramach wspólnego przedsięwzięcia z reguły występują w obrocie prawnym **pod wspólną firmą**.

We wspólnym przedsięwzięciu uczestniczyć mogą przedsiębiorcy krajowi i zagraniczni. *Joint venture* może polegać na tworzeniu przez współdziałających przedsiębiorców nowego podmiotu gospodarczego albo na innych, wspólnie koordynowanych działaniach zainteresowanych kooperujących przedsiębiorców. Współdziałanie przedsiębiorców może być realizowane poprzez tworzenie różnorodnych struktur organizacyjnych. Najczęściej odbywa się to na podstawie odpowiednich umów zawieranych między zainteresowanymi przedsiębiorcami. W doktrynie prawa gospodarczego wyróżnia się umowy o wspólne przedsięwzięcie, umowy kooperacyjne, umowy koordynacyjne i inne.

Kooperacja gospodarcza polegać może na tworzeniu:

- 1) nowych podmiotów gospodarczych lub
- 2) trwałych związków między istniejącymi już podmiotami.

Kooperacja gospodarcza może zmierzać do **powołania nowego podmiotu** gospodarczego, którego celem jest prowadzenie wspólnej działalności gospodarczej. W takim przypadku kooperanci zachowują swój odrębny byt prawny.

Ponadto kooperacja gospodarcza może polegać na **połączeniu przedsiębiorców** działających w tych samych formach organizacyjno-prawnych w jeden, nowy podmiot gospodarczy (**fuzja**). Dotychczasowa odrębna podmiotowość prawna kooperantów ulega wówczas zakończeniu.

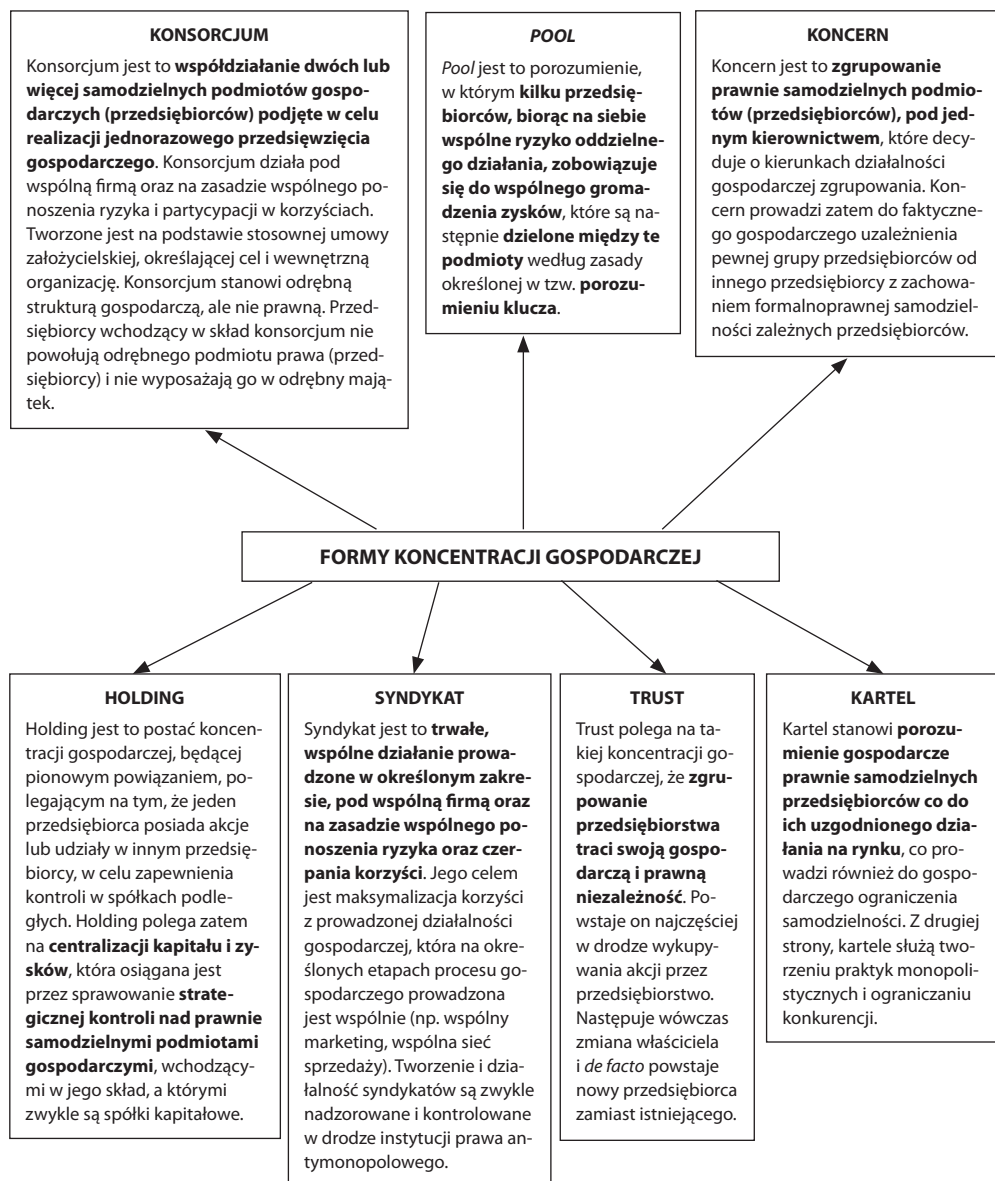
Przedsiębiorstwo międzynarodowe

Jedną z form organizacji współdziałania przedsiębiorców jest tzw. przedsiębiorstwo międzynarodowe. Zgodnie z art. 10 PPU, **organy administracji państwowej** mogą tworzyć i likwidować **przedsiębiorstwa międzynarodowe wspólnie z innymi państwami**. Warunki tworzenia i likwidowania oraz zasady funkcjonowania takich przedsiębiorstw określają **porozumienia i umowy między zainteresowanymi państwami**. Państwa tworzące przedsiębiorstwo międzynarodowe mogą dowolnie wybrać jego formę organizacyjno-prawną oraz prawo właściwe, na podstawie którego prowadzi ono swoją działalność (zazwyczaj jest to prawo państwa powstania przedsiębiorstwa). Zasięg działania przedsiębiorstwa międzynarodowego obejmować może jedno bądź wiele państw.

Koncentracja gospodarcza

Koncentracja gospodarcza polega na współdziałaniu w wykonywaniu działalności gospodarczej, które prowadzi do tworzenia szczególnych **gospodarczych struktur koncentracyjnych**. Do podstawowych struktur koncentracyjnych zaliczają się:

- 1) konsorcjum,
- 2) *pool*,
- 3) koncern,
- 4) holding,
- 5) syndykat,
- 6) kartel oraz
- 7) trust.

PYTANIA

1. Omów pojęcie zakładu przedsiębiorcy.
2. Co to jest przedstawicielstwo przedsiębiorcy?
3. Scharakteryzuj formy zewnętrznej organizacji przedsiębiorców.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl